

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z-24/084442
Documentnummer: 393452
Datum: dinsdag 23 april 2024 Verzonden 24 april 2024
Onderwerp: Jaarverantwoording Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2023
Bijlage(n):

Geachte Raad,

Door middel van deze raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de Jaarverantwoording voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) aan de Inspectie van het Onderwijs. De gemeente is verplicht om de Inspectie van het Onderwijs te informeren over de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Dit is het uitgangspunt voor een verdere risicoanalyse op basis waarvan de Inspectie indien nodig onderzoek instelt.

Op 24 oktober 2023 is het beleidsplan '*Klaar voor de start! Voor- en vroegschoolse educatie in gemeente Wassenaar beleidsplan 2024 – 2027*' vastgesteld door uw raad. VVE is een van de wettelijke verplichtingen krachtens het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB). Naast het organiseren en faciliteren van VVE heeft de gemeente ook (overleg)verplichtingen met het onderwijs om (mogelijke) onderwijsachterstanden te voorkomen dan wel te bestrijden. De Inspectie van het Onderwijs verwijst naar deze (overleg)verplichting naar de term Lokale Educatieve Agenda (LEA), ondanks het feit dat een LEA normaliter bredere onderwerpen bevat dan alleen het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden.

Gemeentelijke verplichtingen ten aanzien van VVE en LEA

Voor- en vroegschoolse educatie is een wettelijke taak van de gemeente. Het is onderdeel van het onderwijskansenbeleid vanuit de Rijksoverheid. Het beleid is erop gericht om (risico op) onderwijsachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren, te voorkomen en terug te dringen. Op lokaal niveau hebben gemeenten en het primair onderwijs hier beiden een wettelijke taak in:

- Voorschoolse educatie is een wettelijke taak van de gemeente. Het vindt plaats in de kinder- en peuteropvang en richt zich op peuters van 2,5 tot 4 jaar met een (mogelijke) onderwijsachterstand.

- Vroegschoolse educatie is een taak van het primair onderwijs en vindt plaats in groep 1 en 2 voor kleuters met een (mogelijke) onderwijsachterstand.

De gemeente Wassenaar vindt het belangrijk dat kinderen met een goede start beginnen op de basisschool. Peuters (2,5 jaar tot 4 jaar oud) met een risico op een onderwijsachterstand krijgen ondersteuning middels het voorschoolse educatie-aanbod. De voorschoolse educatie verbetert de ontwikkeling van kinderen op een samenhangende manier, bijvoorbeeld door: woorden te leren, te werken aan voorbereidend rekenen, te bewegen en samen te leren spelen. Ook de sociaal-emotioneel ontwikkeling is van belang binnen de VE. Dankzij de voorschoolse educatie kunnen deze kinderen zonder of met een verminderde achterstand starten in het basisonderwijs.

Met betrekking tot de voor- en vroegschoolse educatie heeft de gemeente de volgende wettelijke verplichtingen:

- Zorgdragen voor voldoende voorschoolse educatie-voorzieningen in aantal en spreiding.
- Het vaststellen van criteria op basis waarvan kinderen in aanmerking komen voor de voorschoolse educatie.
- Zorgdragen voor de wijze waarop die kinderen worden toegeleid naar voorschoolse en vroegschoolse educatie.
- Zorgdragen voor de organisatie van een doorgaande leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.
- Het maken van afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Op het gebied van onderwijsachterstandenbeleid heeft de gemeente de verplichting om minimaal één keer per jaar overleg te voeren met het onderwijs en kinderopvang over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en afstemming over inschrijving- en toelatingsprocedures en evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen. Dit overleg moet gericht zijn op het maken van afspraken met meetbare doelen over de hiervoor genoemde onderwerpen.

Verantwoording aan de Inspectie

Voor- en vroegschoolse educatie

De gemeente voldoet aan haar wettelijke verplichtingen op de volgende vlakken:

1. Het vaststellen van criteria op basis waarvan kinderen in aanmerking komen voor de voorschoolse educatie.
2. Zorgdragen voor de wijze waarop die kinderen worden toegeleid naar voorschoolse en vroegschoolse educatie.
3. Zorgdragen voor de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.
4. Het maken van afspraken over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Hier staat tegenover dat het aanbod en de spreiding van voorschoolse voorzieningen binnen de gemeente *niet* afdoende is. Ook is er verbetering nodig op het gebied van het bereik, het aantal peuters met een risico op een onderwijsachterstand dat een VE-indicatie ontvangt en wordt geplaatst op een VE-plek. Volgens gegevens van het CBS zijn er in Wassenaar 34 peuters met een

risico op een onderwijsachterstand, terwijl er 18 VE-plekken zijn bij voorschoolse educatie aanbieders binnen de gemeente.

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) zorgt voor de indicering en toeleiding van peuters met een risico op een onderwijsachterstand. In 2022 heeft de JGZ bij 24 peuters een indicatie afgegeven. Hiervan zijn 15 peuters geplaatst op een VE-plek. In 2023 heeft de JGZ 22 indicaties afgegeven. Deze peuters zijn vanaf 2024 toe aan een VE-plek.

Op basis van de JGZ-indicaties zijn er nagenoeg voldoende VE-plekken beschikbaar binnen Wassenaar. Deze cijfers sluiten echter niet aan op de gegevens van het primair onderwijs. Op basis van gegevens van de basisscholen blijken er 19 kinderen met een risico op een onderwijsachterstand in groep 1 in te stromen zonder dat zij een VE-programma hebben ontvangen. Dit betekent dat het aantal dat het CBS noemt, te weten 34 peuters, aannemelijk is en er een substantieel tekort is aan VE-plekken.

Onderwijsachterstandenbeleid / LEA

De gemeente voldoet aan haar overlegverplichtingen op het gebied van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Onderwerpen zoals het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating, worden in verschillende gremia besproken. Veel thema's worden besproken tijdens de overleggen van de Wassenaarse Onderwijsraad (WOR)¹ en het Scholencollectief Wassenaar (SCW)². Afspraken die worden gemaakt zijn vooral procesafspraken en minder gericht op het formuleren van meetbare doelstellingen. Tijdens de overleggen is niet gesproken over het voorkomen van segregatie.

Beleidsontwikkeling en verbeteracties op het gebied van VVE en LEA

In het beleidsplan '*Klaar voor de start! Voor- en vroegschoolse educatie in gemeente Wassenaar beleidsplan 2024 – 2027*' is het beleid voor de VVE en de voornaamste verbeterpunten voor de komende jaren beschreven. De verbetermaatregelen komen grotendeels overeen met de thema's in de jaarverantwoording waar verbetering nodig is.

Om het bereik van VE te verhogen zijn (of worden) de volgende verbeteracties ingezet:

- Momenteel wordt een voorstel voorbereid voor een "peuterconsulent", die peuters zal toeleiden naar de VE.
- De wijze van indiceren is met de JGZ besproken. Op basis daarvan wordt nu ingezet op het strenger toepassen van de criteria bij de indicatiestelling.
- Er loopt momenteel een scholingstraject voor kinderopvangorganisaties in Wassenaar, zodat zij in aanmerking komen voor de VE-certificatie.
- Vanaf 2025 zal een nieuwe gemeentelijke subsidieregeling VE van start gaan, waarmee het aantrekkelijker wordt voor kinderopvangorganisaties om VE aan te bieden. Deze subsidieregeling zal worden bekostigd vanuit het GOAB-budget. Te verwachten is dat het aantal VE-plekken vanaf 2025 zal toenemen, zodat er een groter bereik zal zijn.

¹ Dit is een overleg op bestuurlijk niveau met het primair- en voortgezet onderwijs, de schooladviesdienst (SAD) en de gemeente Wassenaar.

² Dit is een overleg van de samenwerkende Wassenaarse basisscholen, de SAD en de gemeente.

Onderwijsachterstandenbeleid / Lokale Educatieve Agenda

In het najaar van 2024 zal een start gemaakt gaan worden om te komen tot een LEA. De onderwerpen op het gebied van integratie, segregatie, onderwijsachterstanden en toelating en inschrijving zullen hierin worden vastgelegd zodat de overlegstructuur beter geborgd is. Daarnaast zullen er waar wenselijk meetbare doelen op deze onderwerpen worden gesteld.

De nieuw op te stellen LEA zal breder zijn dan de hierboven genoemde onderwerpen binnen het onderwijsachterstandenbeleid. De LEA zal zich juist ook richten op thema's zoals ouderbetrokkenheid, schoolverzuim en leerplicht, passend onderwijs, preventief jeugdbeleid, veiligheid rond de school, aansluiting po/vo, voortijdig schoolverlaten en maatschappelijke stages. De definitieve thema's en aanpak binnen de LEA wordt met het onderwijs en maatschappelijke partners besproken en vastgesteld. De LEA zal ook de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente, het onderwijs en maatschappelijke partners benoemen. De gemeentelijke rol verschilt per onderwerp, van ondersteunend (bijv. op het gebied van passend onderwijs en maatschappelijke stages) tot aan eindverantwoordelijk (bijv. op het gebied van leerplicht, voorschoolse educatie en Jeugdzorg).

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.